

er jo Forhandlingen om og Behandlingen af Forsvarsspørgsmaal her i Danmark kommet ind i et saare usundt Spor, først og fremmest derved, at Forsvarssagen i sin Tid er bleven benyttet som Hovedpunkt i den storpolitiske Strid, og at det var i Forsvarssagens Navn, at man satte Loven ud af Kraft her i Landet. Først og fremmest derved er det, at Forsvarssagen er kommen ind i det sørgelige, usunde Spor, i hvilket den her i Danmark bestandig siden har befundet sig, og som den, det maa jeg tilføje, endnu ikke er kommen helt ud af. Derfor have Venstremænd i saa stort Omfang, som sket er, hidtil gaaet udenom denne Sag, derfor har der været lagt en Sordine paa alle Udtalelser om det, som dog, tror jeg, sidder inderst inde hos os alle, eller om ikke hos alle, saa dog hos det meget store Flertal, nemlig den Tanke, at vi ville have vort Land forsvaret. Denne Dæmper paa den naturlige Følelse, paa den naturlige Tankegang, naturlig ikke mindst for den danske Venstrebefolkning, er bleven brudt ved dette Valg. Man har talt aabent og frit derom, aabent og frit paa Trods af, at der kunde rives en gamle Udtalelser i Næsen, som ere komne frem under Henblik til og Indtryk af Fortidens Stridigheder, og at man har kunnet sige til os alle sammen, kan jeg sige: Ja, men I have der og der og der udtalt jer om at forlange Nedsættelser i de militære Udgifter, og nu komme I og forlange ganske væsentlige Forøgelse! Jeg glæder mig over, at vi nu ere komne ud af denne Tryllering, at vi ere komne ind paa en lignende Behandling af dette Forhold som det, der finder Sted i alle andre Lande, saa at det danske Venstre derved er traadt ind i Rækken af Venstrepartierne rundt omkring i Europa. Thi der er ikke et eneste af Europas Venstrepartier, som ikke hævder den samme Grundsætning, som nu Flertallet af Venstremænd ved sidste Valg aabent og klart har vedkendt sig: Nødvendigheden af et Forsvar, et effektivt Forsvar, og Nødvendigheden af under de truende europæiske Forhold at yde ikke uvæsentlig mere til dette end tidligere. Det gøre alle andre Venstrepartier i den vide Verden rundt, Radikale, Moderate, alle til Hobe. Her er nu i Virkeligheden største Delen af Venstre traadt

ind i Række med de øvrige Lande. Jeg haaber da ogsaa, at hvis det skal lykkes os paa Grundlag af Valgdagens Resultater at naa en Ordning, som gør det, vi have, brugbart, vi da tillige maa være traadte ind i en ny Fase ogsaa for den politiske Behandling af Forsvarsspørgsmaal herhjemme: vi maa behandle dem som de store nationale, store saglige Spørgsmaal, de ere, men behandle dem saaledes, at de ikke blive et nødvendigt Led i vore storpolitiske Kampe.

For at dette kan naas, bør den Overenskomst, der skal tilvejebringes her, bygges paa et saa bredt Grundlag som muligt. Jeg tror ikke paa — og har aldrig troet paa —, at det skulde være muligt at lave en Ordning her, hvorved man paa afgørende Punkter brød en Modstand hos et Flertal i dette Ting. Man har forsøgt at gøre det en Gang netop paa Forsvarssagen — man har høstet de bitreste Frugter deraf. Man fik ganske vist en Række Foranstaltninger gennemførte mod Flertallet i dette Tings og Flertallet af Befolkningens Villie, men hvad man ikke kunde skaffe til Veje, var Villien til at arbejde videre i det saaledes angivne Spor, Villien til at udvikle vort Forsvar, til at holde Skridt med Tiden i det saaledes angivne Spor. Det kunde man ikke skaffe til Veje, fordi den hele Maade, hvorpaa Forsvarsordningen var bleven til, i sin Bund var umulig og uforsvarlig. Det har for Fremtidens Skyld den allerstørste og allervæsentligste Betydning, at det, der nu skabes, skabes med god Villie fra saa mange som muligt, for at Forsvarsvillien, som dog er vigtigere end denne eller hin Foranstaltning, kan holdes vedlige ogsaa i Fremtiden, for at der kan være Villie til at holde det oppe, som nu skabes.

Der er rejst forskellige specielle Spørgsmaal, til Dels stillet ligefremme Forespørgsler til mig, som jeg nu skal komme ind paa. Der er spurgt mig, om jeg har et Forslag i Baghaanden eller i Lommen — saadan tror jeg, det ærede Medlem fra Middelfart (Slengerik) udtrykte sig — om en Fæstningslinie fra Køge Bugt til Roskilde Fjord eller muligvis andet, der kunde træde i Stedet for de forberedte, fremskudte Stillinger. Der er gaaet forskellige Avisrygter saa om et saa om et andet Forslag, der var under Over-